

MÍSTO PRO PŘÍRODU

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Název projektu: Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007
číslo projektu: 320807

Stručný přehled realizace projektu:

Cíle projektu:

1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků
2. Prozkoumat využití geografických informačních systémů pro práci pozemkových spolků
3. Informovat vlastníky důležitých pozemků o možnosti členství v PSM a o jeho práci.

Cíl 1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků a pronájem nových ploch.

V roce 2007 jsme uzavřely dvě dobrovolné dohody s dalšími vlastníky pozemků v rámci PSM. Jedná se o následující lokality

- Arboretum Horní hrad
- Ovocný sad Větrný vrch

Obě dobrovolné dohody jsou přiloženy v kopiích

Pro jednu lokalitu jsme chtěli uzavřít nájemní smlouvu ale z dále uvedených důvodů tento záměr nebyl dosud realizován. V příloze jsou uloženy kopie zápisů jednání mezi AOPK Karlovy Vary a ECM. Jedná se o lokalitu Toto Karo.

Lokalita Horní hrad - podrobnější popis

Pozemky se nacházejí v těsné blízkosti turisticky atraktivního Horního hradu na jižním úpatí Krušných hor mezi obcemi Stráž nad Ohří a Ostrov. V 70.-80. letech zde byla založena dendrologická sbírka dřevin. V podrostu se zachovalo mnoho ochranně cenných druhů - např. Orchis mascula vstavač mužský. Některé druhy byly do arboreta uměle přeneseny z lokalit, kde jim hrozil zánik. Např. Lilium bulbiferum - lilie cibulkonosná nebo Dictamnus albus - třemdava bílá. Arboretum je přístupné veřejnosti a tvoří součást turisticky atraktivní lokality.

V rámci jiných grantových řízení jsme pro majitele získaly prostředky na zvýšení atraktivity jeho arboreta pro návštěvníky. Konkrétně zde byla založena expozice úkrytů pro zvířata v zahradách.

P. Jakub Hejtík je dlouhodobým spolupracovníkem naší organizace a dobrovolná dohoda je potvrzením naší tradičně dobré spolupráce

Lokalita ovocný sad Větrný vrch - podrobnější popis

Ovocný sad se nachází na východním okraji registrovaného významného krajinného prvku Větrný vrch, kde se vyskytuje např. Astragalus danicus - kozinec dánský. Samotný sad již není součástí tohoto VKP. Jsou zde zapěstovány a dobře ošetřeny vysokokmeny jabloní. V podrostu sadu je kvalitní společenstvo ovsíkové louky. V rámci projektu jsme vyhledali majitele a uzavřeli s ním dobrovolnou dohodu. Bohužel jak se ukázalo majitelé byli starší lidé, jsou tři a bydlí na odlehlých místech. Jednání se dosti protahovala a k uzavření dohody došlo v období kdy již nebylo možno umístit v dané lokalitě nějaký projekt.

Lokalita Toto Karo - podrobnější popis

Jedná se o soustavu šesti rybníků a tůní s významnými rostlinnými a živočišnými společenstvy. Z rostlin zde byly zjištěny 3 silně ohrožené druhy: bazanovec kytkokvětý (*Naumburgia thyrsoiflora*), všivec mokřadní (*Pedicularis sylvatica*), tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*) a 1 ohrožený druh prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*). Druhové spektrum živočichů je cenné především výskytem chráněných druhů obojživelníků. Zjištěny byly: čolek velký (*Triturus cristatus*), skokan menší (*Rana lessonae*), čolek obecný (*Triturus vulgaris*), skokan ostronosý (*Rana arvalis*), skokan zelený (*Rana esculenta*), kuňka obecná (*Bombina bombina*), ropucha obecná (*Bufo bufo*) a užovka obojková (*Natrix natrix*). Pozemky jsou ve vlastnictví AOPK ČR a nacházejí se v k.ú. Těšetice u Bochova.

Během roku jsme několikrát jednali o možném pronájmu této lokality a z obou stran tento zájem stále trvá. Problémem, který brání uzavření nájemní smlouvy je neukončený revitalizační projekt na lokalitě. Během jeho realizace došlo k několika neočekávaným technickým i administrativním problémům a dokud nebudou vyřešeny, nelze nájemní smlouvu uzavřít.

Cíl 2. Prozkoumat využití geografických informačních systémů pro práci pozemkových spolků

PSM v roce 2006 započalo se správou dat pomocí geografického informačního systému MISYS. Jednalo se o nezbytný krok neboť PSM v rámci své dosavadní činnosti shromáždil poměrně velký objem dat z různých mapovacích a průzkumných projektů, kontakty s pamětníky i dobrovolníky, kteří se dlouhodobě zajímají ochranu přírody.

Zároveň rozloha zájmových území je již teď v řádech desítek hektarů a desítek parcel. Aby tato data mohla být efektivně využita, musí být snadno dostupná v reálném čase.

V roce 2005 jsme zakoupili geografický informační systém MISYS. Tento GIS využívá celá řada obecních úřadů, se kterými spolupracujeme v naší oblasti.

V průběhu roku 2006 jsme zjistili, že uvedený software obsahuje mnoho užitečných nástrojů, které by mohli výrazně zefektivnit práci zvláště větších pozemkových spolků eventuálně usnadnit i práci Radě národního pozemkového spolku při celkové správě dat v rámci programu Místo pro přírodu.

V rámci rozvojového projektu 2007 jsme řešili následující úkoly a považujeme je za splněné:

- uživatelsky zvládnout zakoupený software
 - *uvedený software běžně užíváme
- předvést modelová řešení dalším pozemkovým spolkům na jarním výročním zasedání a při dalších vhodných příležitostech
 - *uskutečnily se dvě oficiální přednášky pro ostatní pozemkové spolky
- připravit PSM na roli poradenského centra pro ostatní nevládní organizace
 - *během roku jsme absolvovali nejméně 9 neformálních konzultací
 - **informace spravované tímto software poskytujeme také členům PSM

Zatím nejsme spokojeni s realizací následujících cílů

- ve spolupráci s firmou GEPRO (autor systému MISYS) připravit modelová řešení pro nevládní organizace

*na této problematice jsme pracovali do dubna, později byla zaneprázdněna buď firma GEPRO nebo ECM

- přizpůsobit tento software pro práci PSM tak, abychom jeho pomocí mohli spravovat vlastní data a zároveň je efektivně sdílet se spolupracujícími obcemi, AOPK a dalšími partnery PSM.

*pro tento účel jsme chtěli doplnit rozvojový projekt PSM v roce 2007 dalším grantem krajského úřadu Karlovarského kraje ale z důvodu převisu podaných projektů nebyl tento podpořen.

Rozvojový projekt 2007 bereme jako start pro 2-3 leté úsilí na jehož konci bude kvalitativně i kvantitativně nový nástroj pro pozemkové spolky.

V za velký úspěch považujeme, že v roce 2007 se rozeběhla spolupráce mezi nevládními organizacemi, tvůrci software, vlastníky pozemků a úřady.

V roce 2007 jsme také hojně využívali přístroje GPS. Neocenitelné služby nám poskytl při lokalizaci vlastní polohy v terénu, mapování ovocných stromů a mapování orchidejí v Karlovarském kraji.

Cíl 3. Informovat vlastníky důležitých pozemků o možnosti členství v PSM a o jeho práci.

V rámci práce se stávajícími členy PSM byla prováděna distribuce materiálů ČSOP a programu Místo pro přírodu. Z ostatních publikací se s největším ohlasem setkaly publikace o výrobě budek a možnosti přikrmovat v zimě ptáky.

Během zemědělsko - zahradnické výstavy Libverda 2007 byly tyto materiály též distribuovány mezi nejširší veřejnost ve zvláštním stánku. Na této akci jsme také poskytovali poradenskou službu (viz fotodokumentace).

V rámci poradenských návštěv byly podány informace o programu místo pro přírodu 5 dalším zemědělcům v Ústeckém kraji a 7 dalším v Karlovarském kraji.

Výsledkem této informační kampaně je podpis dobrovolné dohody s novým členem PSM viz cíl 1

Celkově je možno konstatovat, že zemědělská veřejnosti i další vlastníci přistupují ke členstvím v jakékoli organizaci krajně obezřetně. Získávání nových členů je možné pouze na základě dlouhodobější bezchybné spolupráce. V tomto se situace spíše zhoršuje. V podstatě hlavním argumentem pro vstup do PSM je technická nebo administrativní pomoc členovi. PSM se tak stále více stává poradcem pro své členy.

Předpokládané minimální výstupy projektu.

1. Uzavření dvou dobrovolných dohod
2. Zpráva, hodnotící postup a výsledky nových forem práce PSM (viz samostatná příloha)
 - správa dat pomocí GIS - MISYS
 - využití GPS pro práci PSM
3. Prezentace modelového využití informačních technologií pro práci pozemkového spolku
 - výroční zasedání pozemkových spolků - březen 2007 Bečov nad Teplou
 - každoroční setkání členů a přátel ČSOP - září 2007 Kralupy nad Vltavou
4. V případě zájmu nevládních organizací dalších pozemkových spolků - průběžné poradenství.
5. Fotodokumentace činnosti PSM v roce 2007

Poznámka:

Mimo výše uvedených aktivit směřující k rozvoji PSM jsme v roce 2007 zajišťovali naši běžnou činnost. Ta spočívala především v údržbě následujících lokalit:

Městský úřad Ostrov

- registrovaný významný krajinný prvek louka pod Nebesy
- registrovaný významný krajinný prvek louka u Nemocnice
- registrovaný významný krajinný prvek alej u Boru

Magistrát města Karlovy Vary

- registrovaný významný krajinný prvek Ďáblík

Karlovarský kraj

- přírodní rezervace Rýžovna

Dále jsme pokračovali v mapování starých vysokokmenných ovocných stromů a v údržbě genofondových ploch Jakubov, Bor, Stráň, Loket a Libverda.

Uskutečnili jsme další projekt na podporu populace užovky stromové v okolí Stráže nad Ohří.

Pro Městský úřad v Kraslicích jsme provedli mapování výskytu chřástala polního, s cílem zajistit jeho ochranu vhodnou úpravou agrotechnických zásahů na pozemcích.

Popis fotodokumentace

IMGP6100_Orchis mascula

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: vstavač mužský v arboretu Horní hrad

autor: Martin Lípa, květen 2007

IMGP9449 stánek Libverda 07

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: stánek na výstavě Libverda 2007 – propagace PSM a programu Místo pro přírodu

autor: Martin Lípa, září 2007

IMGP9466 stánek Libverda 07

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: stánek na výstavě Libverda 2007 – propagace PSM a programu Místo pro přírodu

autor: Martin Lípa, září 2007

IMGP9552 Libverda 07 tým

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: stánek na výstavě Libverda 2007 – posádka informačního stánku

autor: Martin Lípa, září 2007

IMGP9814 GPS zaměřování polohy budky

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: použití GPS v praxi – příprava plánu rozmístění exponátů v arboretu Horní hrad

autor: Martin Lípa, říjen 2007

IMGP9821 arboretum Horní hrad

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: situační foto v arboretu Horní hrad

autor: Martin Lípa, říjen 2007

IMGP9827Horní hrad

Projekt č.: **320807 - Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2007**

objekt: Horní hrad pohled na rekonstruovanou část z arboretu Horní hrad

autor: Martin Lípa, říjen 2007